

Başvuru Numarası : 2022/306
Toplantı Tarihi/Sayısı : 11.5.2022/10
Karar Numarası : 2022/290
Başvuran : R.D
Başvuran Vekili : --
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : --
Muhatap Adres : --

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinden şikayetçi olarak mağduriyetin giderilmesi talebine ilişkindir.

II. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

2. Başvuran, 2021 tarihinde Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerine çiftçi üyesi olduğunu, Kooperatif'ten aldığı ürün ve kredilerin geri ödenmesi esnasında Kooperatif tarafından üreticiye ödemeye ilişkin faturanın verilmediğini, onun yerine genel borç bilgisi verilerek imzasının alındığını, Kooperatifin Çarşamba Şubesinin 2021 yılında kendisinden bin yüz Türk Lirası fazla para aldığını, konu ile ilgili Kooperatif Genel Müdürlüğüne başvuru yaptığını ancak beş aydır tarafına herhangi bir bilgi verilmediğini; ayrıca kooperatife üyelik aşamasında verdiği kimlik, adres, ada ve parsel bilgileri kullanılarak bilgisi ve onayı dışında tarsim ürün sigortası yapıldığını, yapılan sigortanın sadece e-devlet üzerinden sorgulama yapıldığında ortaya çıktığını, bu durumun tanıdığı diğer çiftçilerin de başına geldiğini, düzenlenen bu poliçelerle hem devletten hem de üreticiden haksız kazanç elde edildiğini ve resmi evrakta sahtecilik suçunun işlendiğini ileri sürerek, Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinden şikayetçi olduğunu belirtip, mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "İhbar ve şikayet" başlıklı 158'inci maddesine göre: "(1) Suça ilişkin ihbar veya şikayet, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir. (...)"

4. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde: "*Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.*" denmektedir.

5. Mezkûr Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde: "*İnsan hakları ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"; (g) bendinde: "*Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*"; (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

6. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesi: "(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, (...)

yönlerinden incelenir." hükmünü haizdir.

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi: "(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlallerinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularda ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir." şeklindedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

10. Bununla birlikte başvuranın; Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerinin Çarşamba Şubesinin uygulamaları nedeniyle yaşadığını iddia ettiği mağduriyetinin giderilmesi talebine ilişkin başvurusunun, 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Kurumun başvuru incelemesi yapacağı alanlar olarak belirtilen ayrımcılık yasağı ve ulusal önleme mekanizması kapsamında değerlendirilemeyeceği tespit edilmiştir.

11. Öte yandan, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 158'inci maddesinde; başvuranın Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Çarşamba Şubesi yetkililerinin haksız kazanç elde ettiği ve resmi evrakta sahtecilik yapıldığı iddiaları ile ilgili ihbar veya şikayetini, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

12. Başvuranın iddia ve talepleri yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesine göre Kurumun görev alanına girmeyen başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

1. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,
 2. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,
 3. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,
- 11.05.2022 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKİ

Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK

Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ

Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye